

Målnummer: UM1004-06 **Avdelning:** 5

Avgörandedatum: 2007-04-19

Rubrik: En utländsk kvinna har vägrats uppehållstillstånd på anknytning till sin i Sverige bosatte make p.g.a. att oriktiga uppgifter lämnats under utredningen som varit av vikt för prövningen samt att maken parallellt med äktenskapet varit sambo med en annan kvinna i Sverige.

Lagrum: 5 kap. 3 § och 17 a § utlänningslagen (2005:716)

Rättsfall:

REFERAT

A ansökte om uppehålls- och arbetstillstånd och åberopade anknytning till sin make B, som var bosatt i Sverige. I samband med en tingsrättsförhandling i mars 2006 framkom att B, trots att han var gift med A sedan hösten 2004, under tiden år 2002 fram till februari 2006 varit sambo med en annan kvinna i Sverige. Migrationsverket fann att förhållandet mellan A och B inte kunde anses vara seriöst utan var att betrakta som ett skenförhållande. Migrationsverket avslag ansökan om uppehålls- och arbetstillstånd.

A överklagade beslutet. Migrationsverket bestred bifall.

Länsrätten i Göteborg, migrationsdomstolen (2006-10-26, Jansson), yttrade: Den 31 mars 2006 trädde en ny utlänningslag i kraft. Med anledning av det s.k. familjeåterföreningsdirektivet (rådets direktiv 2003/86/EG) gjordes ytterligare ändringar i lagstiftningen som trädde i kraft den 1 maj 2006. Enligt den nya lydelsen skall uppehållstillstånd ges till en utlänning som är make eller sambo till någon som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige (5 kap. 3 § första stycket punkten 1 utlänningslagen). Ett sådant uppehållstillstånd skall vara tidsbegränsat vid första beslutstillfället, om makarna inte stadigvarande sammanbott utomlands (5 kap. 8 § utlänningslagen), och vara giltigt under minst ett år (5 kap. 3 § tredje stycket utlänningslagen). Uppehållstillstånd får vägras om oriktiga uppgifter lämnats medvetet eller uppgifter medvetet förtigits som har betydelse för uppehållstillståndet, om ett äktenskap ingåtts uteslutande i syfte att ge utlänningen rätt till uppehållstillstånd eller om utlänningen utgör ett hot mot allmän ordning eller säkerhet (5 kap. 17 a § första stycket utlänningslagen). Det är staten som skall visa att någon av ovan nämnda omständigheter föreligger (prop. 2005/06:72 s. 39 f.). Av inlämnat vigselbevis framgår att A och B ingick äktenskap den 5 november 2004. Presumtionen i målet är då att A skall beviljas uppehållstillstånd om inte Migrationsverket visar att någon av omständigheterna i 5 kap. 17 a § utlänningslagen föreligger. Av den tingsrättsdom som getts in i målet framgår att B, oavsett att han varit gift på annat håll och officiellt haft en egen bostad, bott tillsammans under äktenskapsliknande förhållanden med en annan kvinna under tiden från 2002 till februari 2006. B hade alltså även efter det han gift sig med A ett förhållande med en annan kvinna. Han berättade dock för den andra kvinnan att han gift sig med A. B har sedan han gifte sig med A vistats tillsammans med henne i hennes hemland under två längre perioder under de två senaste åren. Nu senast under perioden april till augusti 2006. Vistelserna har visats genom stämplor i hans pass. Av handlingarna i målet framgår vidare att parterna lämnat uppgifter om varandra som tyder på att de har god kännedom om

varandra. Vid en sammantagen bedömning av vad som framkommit i målet anser Migrationsdomstolen att det inte var visat att parternas äktenskap ingåtts enbart i syfte att ge A rätt till uppehållstillstånd i Sverige. Inte heller någon annan av grunderna för att vägra uppehållstillstånd i 5 kap. 17 a § utlänningslagen förelåg enligt domstolens bedömning. Överklagandet skall därmed bifallas. Makarna har under perioder bott tillsammans i A:s hemland. Dessa perioder är inte långa nog för att makarna skulle kunna anses ha sammanbott stadigvarande utomlands. Upphållstillståndet skall därför vara tidsbegränsat. Migrationsdomstolen överlämnar åt Migrationsverket att bestämma uppehållstillståndets längd. Upphållstillståndets längd skall dock vara minst ett år.

Migrationsverket överklagade domen och yrkade med ändring av migrationsdomstolens dom att Migrationsöverdomstolen fastställer Migrationsverkets beslut den 27 mars 2007 att avslå A:s ansökan om uppehålls- och arbetstillstånd.

Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (2007-04-19, Wahlqvist, Svensson, referent, och Lokrantz), yttrade: Fråga i målet är om A skall beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning till make i Sverige enligt 5 kap 3 § utlänningslagen (2005:716).

Av 5 kap. 3 § första stycket 1 utlänningslagen följer att uppehållstillstånd skall ges till en utlänning som är make eller sambo till någon som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige.

Av 5 kap. 17 a § första stycket utlänningslagen framgår att uppehållstillstånd får vägras i sådana fall som avses i 3 §, om oriktiga uppgifter medvetet lämnats eller omständigheter medvetet förtigits som är av betydelse för uppehållstillståndet eller om ett äktenskap ingåtts uteslutande i syfte att ge utlänningen rätt till uppehållstillstånd. Upphållstillstånd får vidare vägras enligt andra stycket samma paragraf, om makarna inte lever tillsammans eller har sådan avsikt eller om den person till vilken anknytning åberopas är sambo med någon annan. Vid bedömningen om uppehållstillstånd bör vägras enligt 5 kap. 17 a § utlänningslagen skall humanitär hänsyn tas enligt paragrafens tredje stycke.

Enligt 8 a § första stycket 2 lagen (1904:26 s.1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap erkänns inte i Sverige ett äktenskap som ingåtts enligt utländsk lag om det är sannolikt att det har ingåtts under tvång.

De ovan redovisade bestämmelserna i utlänningslagen trädde i kraft den 30 april 2006 (SFS 2006:220) och infördes för att uppnå förenlighet med det av Europeiska unionens råd den 22 september 2003 antagna direktivet 2003/86/EG om rätt till familjeåterförening (fortsättningsvis familjeåterföreningsdirektivet). Syftet med det direktivet är att fastställa villkor för utövandet av rätten till familjeåterförening för tredjelandsmedborgare som vistats lagligen på medlemsstaternas territorier. I direktivet definieras tredjelandsmedborgare som personer som inte är unionsmedborgare enligt artikel 17.1 i EG-fördraget.

Direktivet föreskriver en skyldighet för medlemsstaterna att bevilja uppehållstillstånd för make till anknytningspersonen. Rätt till familjeåterförening och uppehållstillstånd för makar förutsätter ett civilrättsligt giltigt äktenskap i Sverige. Genom införlivandet av direktivet är uppehållstillstånd för makar en rättighet. Som en följd härav har seriositetsprövningen och prövningen av om särskilda skäl talar mot att tillstånd ges tagits bort för makar. Rätten till uppehållstillstånd får dock begränsas genom att undantag får göras i vissa situationer t.ex. om det är fastställt att falska eller vilseledande uppgifter använts eller att ett

skenförhållande är för handen. De begränsningar som direktivet medger har införlivats i 5 kap. 17-17 b §§ utlänningslagen (jfr prop. 2005/06:72 s. 31, 39 och 43). De sistnämnda bestämmelserna är fakultativa (jfr prop. 2005/06:72 s. 36). Socialförsäkringsutskottet anför härom i betänkandet 2005/06:SfU8 s. 21 bl.a. följande. Uppehållstillstånd får vägras vid skenförhållanden och om en ansökan om uppehållstillstånd grundar sig på oriktiga uppgifter. Något krav på att en ansökan skall avslås, vilket däremot gäller för polygama förhållanden där anknytningspersonen redan bor med en make i den aktuella medlemsstaten, föreskrivs inte. Förslaget har formulerats som en fakultativ regel i enlighet med direktivet som anger att en ansökan om familjeåterförening får avslås i vissa uppräknade situationer. Ett ovillkorligt krav på avslag på ansökan vid dessa uppräknade situationer skulle kringskära utrymmet för en individuell prövning samt inte vara i överensstämmelse med direktivets lägsta nivå, varför det inte kan godtas att ett uppehållstillstånd ovillkorligt avslås om någon uppräknad situation föreligger.

I enlighet med direktivet skall vid prövningen av uppehållstillstånd bl.a. vederbörlig hänsyn tas till arten och stabiliteten av den berörda personens familjeband samt förekomsten av familjemässig, kulturell eller social anknytning till ursprungslandet s.k. humanitär hänsyn (se prop. 2005/06:72 s. 43, se även Wikrén - Sandesjö, Utlänningslagen med kommentarer, uppl. 8, 2006, s. 228).

Migrationsöverdomstolen gör följande bedömning.

I nu aktuellt mål har Migrationsverket enligt följande anfört flera skäl mot att bevilja uppehållstillstånd. Det har gjorts gällande att äktenskapet inte äger civilrättslig giltighet, eftersom anknytningspersonen B inte helt frivilligt ingått äktenskapet, och att B medvetet har lämnat oriktiga uppgifter som varit av betydelse för att få uppehållstillståndet. Vidare har uppgifter förekommit som ger anledning att anta att äktenskapet har ingåtts uteslutande i syfte att ge A rätt till uppehållstillstånd eller i vart fall att A:s och B:s avsikt med äktenskapet kan ifrågasättas. Slutligen har B under tiden för äktenskapets ingående och därefter varit sambo med en annan kvinna.

I målet är ostridigt att A och B vid tidpunkten för ansökan om uppehållstillstånd var gifta med varandra.

Migrationsverket har ifrågasatt äktenskapets civilrättsliga giltighet och anfört att B:s giftermål med A föregåtts av tvång efter påtryckningar från hans familj.

När en fråga väcks om att äktenskap har ingåtts under tvång är kravet på den bevisning som behöver presenteras inte alltför högt. Det räcker med att det görs sannolikt att tvång förekommit. Endast ett enkelt påstående om tvång ger dock inte underlag för en sådan bedömning. Däremot bör exempelvis konkreta och preciserade uppgifter som lämnats under inledd förundersökning kunna utgöra tillräckligt underlag (se prop. 2003/04:48 s. 55).

Av handlingarna i målet framgår att uppgiften om att B skulle ha tvingats att ingå äktenskap med A lämnats under polisförhör med den kvinna B tidigare haft ett förhållande med. Någon dokumentation annan än att uppgiften förekommer i tingsrättens dom från mars 2003 har inte presenterats. Enligt Migrationsöverdomstolens uppfattning är uppgiften alltför vag och otillräcklig för att tjäna som underlag för att bedöma om tvång har förekommit.

Migrationsöverdomstolen finner inte annat visat än att B:s och A:s äktenskap äger civilrättslig giltighet och att äktenskapet inte på nu anförd grund kan bedömas vara ett skenäktenskap.

Fråga i målet kvarstår då om A kan vägras uppehållstillstånd i enlighet med 5 kap. 17 a § utlänningslagen.

Rätten till uppehållstillstånd för makar är inte absolut. Endast den omständigheten att ett civilrätligt giltigt äktenskap åberopas är inte i sig tillräckligt för att bevilja uppehållstillstånd. Det föreligger visserligen en presumtion för att bevilja A uppehållstillstånd, men denna kan brytas i de fall någon av de särskilt uppräknade begränsningarna är för handen. Finns skäl mot att bevilja uppehållstillstånd skall även dessa beaktas. Eftersom en uttrycklig rätt för makar att få uppehållstillstånd för familjeåterförening införts, innebär det att de begränsningar som medger att uppehållstillstånd får vägras skall vara av viss betydelse. I enlighet med vad som uttalats ovan skall dessa omständigheter vara fastställda. Ett avslagsbeslut får sålunda inte grundas på någon form av subjektivt tyckande utan skall bedömas utifrån objektiva grunder. Bevisbördan för att det kan vara fråga om ett skenäktenskap, att det föreligger ett civilrätligt giltigt äktenskap men att detta ingåtts i annat syfte än att makarna skall leva tillsammans som gifta, ligger på staten. Vid misstanke om att det kan vara fråga om ett skenförhållande bör en fördjupad utredning göras för att klargöra om det rör sig om ett sådant äktenskap. Utredningen skall på samma sätt som vid seriositetsprovningen omfatta t.ex. förhållandets uppkomst och parternas kännedom om varandra (se prop. 2005/06:72 s. 39 f., jfr även prop. 1999/2000:43 s. 39 f.).

I nu aktuellt mål har som ovan angetts flera skäl mot att bevilja uppehållstillstånd hänförliga till 5 kap. 17 a § första och andra stycket utlänningslagen åberopats av Migrationsverket. Den i ärendet företagna anknytningsutredningen lyfter fram omständigheter som talar för att uppehållstillstånd skall beviljas. Bl.a. framgår av utredningen förutom att makarna har god kännedom om varandras förhållanden, att de talar gemensamt språk och att de lämnat i allt väsentligt samstämmiga uppgifter om förhållandets uppkomst. Av handlingarna i målet framgår att makarna efter mars 2006 har träffats under tre perioder och att de synes vara överens om att fortsätta sitt äktenskap. Nu nämnda förhållanden medför enligt Migrationsöverdomstolens mening att det inte kan anses att äktenskapet ingåtts uteslutande i syfte att ge A uppehållstillstånd.

Migrationsöverdomstolen finner med beaktande av vad som framkommit i målet att B varit sambo med en annan kvinna under tiden för äktenskapet och vid tidpunkten för ansökan om uppehållstillstånd. Att B har varit folkbokförd på annan adress än sin före detta flickvän föranleder inte någon annan bedömning. Vid nu angivna förhållande har B såväl lämnat oriktiga uppgifter som förtigit omständigheter om sin familjerättsliga status som varit av betydelse för hustruns möjlighet att få uppehållstillståndet.

B har sålunda samtidigt med äktenskapet levt i ett intimt och varaktigt förhållande med en annan kvinna i Sverige som han också har sammanbott med vid tidpunkten för ansökan om familjeåterförening och under tiden som handläggningen av ansökan pågick hos Migrationsverket. Dessa omständigheter är typiskt sett sådana att de väcker tvivel om det ingångna äktenskapets syfte och makarnas avsikt att leva tillsammans som man och hustru.

Enligt Migrationsöverdomstolens bedömning visar de nu angivna omständigheterna att makarnas avsikt med att ingå äktenskap kan ifrågasättas. Det faktum att B varit sambo och lämnat oriktiga uppgifter härom under utredningen är redan sedda var för sig tillräckliga för att vägra uppehållstillstånd. I bedömningen skall också hänsyn tas till A:s levnadsomständigheter och familjeförhållanden. Det framgår inte annat av utredningen än att A i hemlandet har sin sociala och kulturella anknytning där hon bor tillsammans med sin familj. Utöver sin make har hon inte någon släkt eller annan särskild anknytning till Sverige.

Migrationsöverdomstolen finner mot denna bakgrund att det inte föreligger

sådana omständigheter som utgör skäl för att bevilja uppehållstillstånd.
Överklagandet skall därför bifallas och migrationsdomstolens dom undanröjas.

Migrationsöverdomstolens avgörande. Med bifall till överklagandet undanröjer
Migrationsöverdomstolen migrationsdomstolens dom och avslår A:s ansökan
om uppehållstillstånd.

Sökord: Uppehållstillstånd p.g.a. anknytning; Äktenskap; Oriktiga uppgifter;
Skenäktenskap

Litteratur: Prop. 1999/2000:43, s. 31, 39 f. och 43; Prop. 2003/04:48, s. 55; Prop.
2005/06:72, s. 36; Bet. 2005/06:SfU8, s. 21; Gerhard Wikrén, Håkan
Sandesjö, Utlänningslagen med kommentarer, 8 uppl., s. 228
